

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ туризму, бізнесу і психології
КАФЕДРА психології і туризму

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ТРЕНІНГ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський)
КАФЕДРА	психології і туризму
ФАКУЛЬТЕТ	туризму, бізнесу і психології
ВИКЛАДАЧ	ДОЦЕНКО Людмила Василівна кандидат психологічних наук, доцент
СТАТУС ДИСЦИПЛІНИ	дисципліна вільного вибору студента
ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ У КРЕДИТАХ ЄКТС / ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	3 кредити ЄКТС / 90 годин
МОВА ВИКЛАДАННЯ	українська

КОРОТКА АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

(Що я вивчатиму?)

Курс спрямований на розвиток і вдосконалення комунікативної компетентності здобувачів. Дисципліна включає виконання вправ і практичних завдань для розвитку навичок побудови ефективної міжособистісної та професійної комунікації, опанування технік активного слухання, вербального та невербального спілкування, а також конструктивного вирішення конфліктів.

МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

(Чому це потрібно й цікаво вивчати?)

Сформувати у здобувачів уявлення про важливість мовленнєвого впливу, розвинути навички побудови конструктивного діалогу, розуміння співрозмовника та гнучкого реагування на різні комунікативні ситуації.

Курс спрямований на підвищення рівня особистої ефективності у взаємодії з іншими людьми в різних життєвих та професійних сферах.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

(Чому я навчуся на цій дисципліні?)

У рамках курсу здобувачі мають можливість отримати практичні інструменти для успішної соціальної адаптації, покращення міжособистісних стосунків, що сприяє професійному зростанню, незалежно від обраної спеціальності.; розвинути вміння приймати рішення у типових і нетипових умовах, аргументуючи власну позицію, а також вирішувати міжособистісні конфлікти конструктивними методами.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)

- ✓ знання особливостей організації і проведення комунікативного тренінгу як методу навчання та розвитку;
- ✓ здатність до особистісної рефлексії та децентрації у комунікативній взаємодії;
- ✓ вміння давати зворотній зв'язок та використовувати ефективні засоби спілкування;
- ✓ використання технік управління конфліктними ситуаціями.

ВИДИ ЗАНЯТЬ І ЇХНІЙ РОЗПОДІЛ ЗА ГОДИНАМИ

лекції – 14 годин
семінарські заняття – 16 годин
самостійна робота – 60 годин

ТЕМАТИКА (ЗМІСТОВНІ МОДУЛІ) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи тренінгу комунікативної компетентності.

Тема 1. Поняття про тренінг комунікативної компетентності, його мету і завдання.

Тема 2. Атрибути тренінгової роботи.

Тема 3. Особливості роботи тренера в тренінговій групі.

Тема 4. Планування та дизайн тренінгу.

Тема 5. Групова динаміка в тренінгу.

Тема 6. Основні методи комунікативного тренінгу, їх характеристика.

Змістовий модуль 2. Формування умінь особистісної рефлексії та децентрації в комунікативній взаємодії.

Тема 7. Комплекс вправ на знайомство та розігрів групи.

Тема 8. Комплекс вправ на розуміння образу «Я» учасників тренінгової групи.

Тема 9. Комплекс вправ для розвитку групової згуртованості.

Тема 10. Комплекс вправ для розвитку емпатичного розуміння.

Змістовий модуль 3. Формування техніки спілкування.

Тема 11. Комплекс вправ на відпрацювання ефективних засобів спілкування.

Тема 12. Комплекс вправ на відпрацювання умінь давати зворотній зв'язок.

Тема 13. Комплекс вправ на управління конфліктними ситуаціями.

Тема 14. Комплекс вправ на завершення тренінгу.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ (РОЗПОДІЛ БАЛІВ І КРИТЕРІЇ)

Розподіл балів між видами навчальної діяльності:

форма підсумкового контролю	види навчальної діяльності здобувача	максимальна кількість балів
залік	аудиторна та самостійна робота	50
	модульна контрольна робота (МКР)	50
	залік	-

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за наступною схемою:

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
40 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
39 і менше	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів
(робота під час семінарів та/або практичних занять)

«5»	студент демонструє вільне володіння матеріалом теми практичного заняття; ознайомлений з рекомендованою літературою, вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на власний досвід та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки; активно працює над виконанням тренінгових вправ та практичних завдань
«4»	студент демонструє достатньо вільне володіння матеріалом теми практичного заняття; ознайомлений з рекомендованою літературою та першоджерелами, відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на власний досвід та вивчення першоджерел; допускає неточності та несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначенні понять та категорій і т.і., але легко усуває їх завдяки додатковим питанням; активно працює над виконанням тренінгових вправ та практичних завдань
«3»	студент частково володіє матеріалом теми практичного заняття; репродуктивно відбиває зміст основного підручника; допускає помилки у визначенні понять та категорій і т.і.; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання; не включається в роботу над виконанням тренінгових вправ та практичних завдань

«2»	студент демонструє нездатність розкрити питання практичного заняття; не опанував зміст теми, вкрай слабо знає або не ознайомлений з рекомендованою літературою, не володіє науковими фактами та категоріями, не знає основних закономірностей психічних явищ; показує низький рівень загальногуманітарного та наукового мислення; ігнорує роботу над виконанням тренінгових вправ та практичних завдань
-----	---

Критерії оцінювання **позааудиторної самостійної роботи** студентів

«5»	робота виконана правильно, повністю і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані
«4»	робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані
«3»	робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково
«2»	робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності не дотримані
«0»	робота не виконана

Критерії оцінювання **модульної контрольної роботи** студентів

«5»	при виконанні завдання студент демонструє широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, дає вірне та коректне визначення основним поняттям і психологічним термінам; вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки
«4»	при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки
«3»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків

«2»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки
«0»	робота не виконана

Умови допуску до заліку: повне виконання програми курсу та всіх видів робіт, відпрацювання пропущених практичних занять, виконання самостійної роботи, успішне виконання модульної контрольної роботи.

- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.
- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60.

Критерії оцінювання відповіді на заліку:

критерії оцінювання	шкала оцінювання	
	«зараховано»	«не зараховано»
відповідність відповіді змісту питання	відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі	відповідь здобувача лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. основні проблеми визначено нечітко / не визначено
повнота і ґрунтовність відповіді	основні питання розкриті повністю і ґрунтовно	основні питання розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті
термінологічна коректність	здобувач вільно й коректно користується понятійно-категоріальним апаратом дисципліни	здобувач майже не користується професійною термінологією

ПОЛІТИКА КУРСУ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА

- ✓ забезпечити викладання навчальної дисципліни згідно робочого плану;
- ✓ дотримуватися норм педагогічної етики, з повагою ставитися до особистості здобувачів;
- ✓ оцінювати навчальні досягнення здобувачів з опорою на визначені критерії для відповідних видів навчальної діяльності (див. вище);
- ✓ надавати відповіді на питання студентів щодо змісту курсу та організації навчання;
- ✓ залишатися доступним для комунікації у спосіб, визначений у силабусі.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТУДЕНТА

- ✓ виконати навчальну програму курсу в повному обсязі;
- ✓ дотримуватися у спілкуванні норм ділової етики,
- ✓ з повагою ставитися до інших здобувачів і викладача;
- ✓ дотримуватися вимог політики курсу, що зазначені нижче

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Для оперативної комунікації з викладачем щодо змістовних та організаційних питань з курсу рекомендується користуватись **чатом в системі Microsoft Teams**.

Перед тим, як надсилати викладачу питання, рекомендується перевірити чи не міститься відповідь на питання в тексті силабусу або серед матеріалів курсу (наприклад, у відповідній команді курсу в системі Teams або на платформі Moodle); звернутися з питанням до одногрупників, які можуть знати необхідну інформацію.

ВІДВІДУВАННЯ І ПРОПУСКИ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Відвідування здобувачами освіти практичних занять є обов'язковою умовою успішного проходження навчальної дисципліни.

Відсутність (з поважної та неповажної причини) на практичному занятті не звільняє від навчальної відповідальності і має бути відпрацьована, як це передбачено відповідним **Порядком відпрацювання пропущених занять**.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ Й ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Борг, Д. (2019). *Мистецтво говорити*. Фабула.
2. Доценко, Л.В., Каряка, І.В. & Волошина, О.О. (2020). Дискусія як метод розвитку комунікативної компетентності студентів практичних психологів. *Актуальні проблеми психології. Загальна психологія. Історична психологія. Етнічна психологія: зб. наук. пр. Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України*. Вип. 13.
3. Заболотний, О.В. & Заболотний, В.В. (2020). *Правильне мовлення*. Літера.
4. Зливков, В.Л. & Лукомська, С.О. (2019). *Теорія та практика психологічних тренінгів*. Видавець ПП Лисенко М.М.
5. Каряка, І.В. & Доценко, Л.В. (2023). *Практикум з групової психокорекції*: навч. пос. ДУІТ.
6. Лефтеров, В.О., Форманюк, Ю.В. & Третьякова, Т.М. (2021). *Теорія і практика психологічного тренінгу: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів*. Фенікс.
7. Соболевська, О.Б. (2020). *Тренінг комунікативності та креативності в соціальній роботі [методична розробка]*. Малий видавничий центр.
8. Федорчук, В.М., Федорчук, В.В. & Комарніцька, Л.М. (2021). *Тренінг комунікативної компетентності: Практикум*. Видавець ПП Зволейко Д. Г. URL: <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v9/i13/12.pdf>
9. Bar-On, R. (1997). *The Bar-On Emotional Quotient Inventory: Technical Manual*. Multi-Health Systems.
10. Goleman D. (1995). *Emotional intelligence*. URL: <https://donainfo.wordpress.com/wp-content/uploads/2017/09/emotional-intelligence-daniel-goleman.pdf>

ФОРМИ І СПОСОБИ ПОТОЧНОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Форма семестрового контролю – ЗАЛІК в усній формі.

Поточний контроль передбачає:

- ✓ оцінювання усних відповідей здобувачів під час семінарських занять;
- ✓ оцінювання позааудиторних самостійних робіт